

PATVIRTINTA:

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro
direktorės Nerijos Moskalionienės

2018 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. V-489

LIETUVOS AKLŪJŲ IR SILPNAREGIŲ UGDYMO CENTRO EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANAS

**2018
Vilnius**

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

Ekstremaliųjų situacijų valdymo planas (toliau - Planas) parengtas, vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo Nr. XI-635 (Žin., 2009, Nr. 159-7207) 16 straipsnio 9 punktu; Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2010-04-19 įsakymu Nr. 1-34 patvirtinti „Kriterijai ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti ekstremaliųjų situacijų operacijų centrą“ ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2011-02-23 įsakymo Nr. 1-70 „Dėl ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimo metodinių rekomendacijų patvirtinimo“ reikalavimais.

Šio plano parengimo būtinybė grindžiama ekstremaliųjų situacijų kilimo dėl gamtinio, techninio, ekologinio, socialinio ar kito pobūdžio priežasčių tikimybe. Ekstremaliosios situacijos gali sukelti staigų ir didelį pavojų Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo Centro (toliau - Centro) darbuotojų ir mokinių gyvybei ar sveikatai, sutrikdyti normalų Centro darbą, o tuo pačiu prisiimtų, kaip ūkio subjekto, įsipareigojimų Lietuvos žmonėms vykdymą.

Todėl šio plano paskirtis ir yra – padidinti Centro vadovaujančių darbuotojų bei civilinės saugos pajėgų parengtį, pagerinti jos reagavimą į ekstremalias situacijas, kiek įmanoma sumažinti riziką ir veiksmingiau panaudoti turimas pajėgas ir materialinius išteklius, kad būtų užtikrintas darbuotojų saugumas ir Centro funkcionalumas, bet kokių ekstremaliųjų įvykių atveju.

1.1. PLANO TIKSLAI

- Planuoti veiksmus ekstremalioms situacijoms valdyti, numatyti pareigines funkcijas bei paskirstyti atsakomybę ir sukaupti reikiamus materialinius išteklius galimų ekstremaliųjų situacijų padariniams šalinti;
- Prognozuoti ekstremalias situacijas ir numatyti prevencines priemones, kad iš anksto pasirengus būtų išvengta ekstremalios situacijos arba sumažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai, būtų mažiau pakenkta Cento, turtui bei aplinkai;
- Tinkamai reaguoti į ekstremalią situaciją ir organizuoti gelbėjimo ir ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimo darbus (perspėti darbuotojus bei mokinius, galinčius patekti į pavojingo poveikio zoną, apie įvykį ar ekstremalią situaciją informuoti atsakingus darbuotojus, avarines tarnybas ir kitas suinteresuotas institucijas, organizuoti pirminius gelbėjimo darbus, prireikus evakavimą, laiku kreiptis reikalingos pagalbos);
- Padidinti Centro darbuotojų parengtį, pagerinti jų reagavimą į ekstremalias situacijas, kiek įmanoma mažinti riziką, vykdant darbuotojų ir mokinių gelbėjimo ir ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimo darbus;
- Parengti išsamią veikslių seka, įvykus ekstremaliai situacijai.

1.2. TEISINIAI IR NORMINIAI VEIKSMŲ PLANO PAGRINDAI

- 5.2.1. LR Civilinės saugos įstatymas (Žin., 1998, Nr. 115-3230);
- 5.2.2. LR nepaprastosios padėties įstatymas (Žin., 2002, Nr. 64 - 2575);
- 5.2.3. LR Vyriausybės nutarimas Nr. 718 „Dėl civilinės saugos mokymo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 69-3443);
- 5.2.4. LR Vyriausybės 1999-05-07 nutarimas Nr. 543 „Dėl pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų profilaktikos kontrolės valstybinės strategijos priemonių plano patvirtinimo“;
- 5.2.5. SAM 1998-05-25 įsakymas „Dėl sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremaliųjų situacijų valdymo centro sudėties patvirtinimo“;
- 5.2.6. LR Vyriausybės 2010-07-14 nutarimas Nr. 1028 „Dėl ekstremaliųjų situacijų prevencijos vygdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- 5.2.7. LR Vyriausybės 2010-11-20 nutarimas Nr.112 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos patvirtinimo“;
- 5.2.8. LR Vyriausybės 2002-04-22 d. nutarimai Nr. 559 ir 560 „Dėl gyventojų informavimo įvykus radiacinei ar pramoninei avarijai tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2002, Nr. 43 - 1625); (Žin., 2002, Nr. 43 -1626);
- 5.2.9. SAM 2004-04-08 įsakymas Nr. V-208 „Dėl būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo tvarkos ir masto patvirtinimo“;
- 5.2.10. SAM 1997-03-18 įsakymas Nr.110 „Dėl karantinių ir kitų užkrečiamųjų ligų profilaktikos“;
- 5.2.11. LR aplinkos ministro 1999-07-14 įsakymas Nr.217 „Dėl atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, ir įsakymo pakeitimas 2003-12-30 Nr. 722;
- 5.2.12. LR aplinkos ministro 2003-05-20 įsakymas Nr.312 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremaliųjų situacijų bei avarijų atvejais, bei jų padarinių likvidavimo valdymo“;
- 5.2.13. LR SAM 2011-12-07 įsakymas Nr. V-1040 „Dėl Lietuvos HN 99:2011 Gyventojų apsauga, įvykus radiologinei ar branduolinei avarijai“ patvirtinimo;
- 5.2.14. LR Seimo 2000-04-13 nutarimas Nr. VIII-1620 „Dėl LR civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos plėtros programos patvirtinimo“;
- 5.2.15. LR SAM 2003-03-06 įsakymas Nr. V-157 „Dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos veiklos krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais tobulinimo“;
- 5.2.16. Lietuvos higienos norma HN 23-1993 „Kenksmingos medžiagos. Didžiausia leidžiama koncentracija darbo aplinkos ore“.
- 5.2.17. PAGD prie VRM direktoriaus 2014-01-30 d. įsakymas Nr. 1-37 „Dėl kriterijų ūkio subjektams ir kitoms įstaigoms, kurių vadovai turi organizuoti ekstremaliųjų situacijų valdymo planų rengimą, derinimą ir tvirtinimą, ir ūkio subjektams, kurių vadovai turi sudaryti operacijų centrą patvirtinimo“ (Ind. Kod. 2014- 00847);
- 5.2.18. PAGD prie VMR 2010-12-10 d. įsakymas Nr. 1-341 „Dėl civilinės saugos rekomendacijų“ (Žin., 2010, Nr. 146-7508);
- 5.2.19. PAGD prie VMR 2015-12-31 d. įsakymas Nr. 1-406 „Dėl kolektyvinės apsaugos statinių paruošimo“ (Ind. Kod. 2015-21206).

1.3. TRUMPA CENTRO CHARAKTERISTIKA

Įstaigos pavadinimas	Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras
Įstaigos kodas	191713612
Adresas	Ateities g. 44, Vilnius
Kontaktai	Tel.: (8 5) 248 4100, (8 5) 248 3201 el.paštas: raštine@lasuc.lt
Įstaigos pavaldumas	Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija
Įstaigos direktorius	Nerija Moskalionienė, tel.: (8 5) 248 4100
Įstaigos darbuotojas atsakingas už civilinę saugą	Direktoriaus pavaduotojas ūkiui Juozas Daunaravičius, tel.: 8 650 95961
Įstaigos pagrindinis tikslas	Švietimas
Įstaigos veiklos sritis	Vidurinis ugdymas
Darbo laikas (administracijos)	Nustatytas I-V nuo 8.00 iki 16.30 val. (pietūs 12.00-12.30 val.)
Teritorijos plotas	5,6847 ha
Darbuotojų skaičius	102 darbuotojai
Mokinių skaičius	76 mokinių
Didžiausias žmonių skaičius, galintis būti įstaigoje vienu metu	~ 220 žmonių
Apsaugos organizavimas	Sargai – budėtojai, esant būtinybei UAB „Eurocash1“
Naudojamos ir sandėliuojamos pavojingos medžiagos	Nėra. Įstaigos buitinėms reikmėms naudojamos cheminės valymo bei dezinfekavimo priemonės.
Turimos individualios ir kolektyvinės apsaugos priemonės	Nėra
Turimos gaisrų gesinimo priemonės	Veiksmingam pavojingų gaisro faktorių šalinimui įstaigos pastatuose saugomi gesintuvai (MG – 59 vnt., VP – 13 vnt.) ir gaisrinės žarnos, prijungtos prie priešg. čiaupų (53 vnt.)
Elektros energiją įstaigai tiekia	AB „ESO“
Šilumą įstaigai teikia	Šiluminę energiją gaunant centralizuotai iš AB „Vilniaus šilumos tinklai“
Geriamą vandenį įstaigai tiekia	UAB „Vilniaus vandenys“
Kanalizacija	Savitakė ir prijungta prie miesto kanalizacijos
Patalpų vėdinimas	Patalpose įrengtos ventiliacinės angos, plastikinių langų mikroventiliacija
Sprogios ir degios medžiagos	Centre ir jos teritorijoje tokios medžiagos nelaikomos
Ryšiai	Pranešimas apie incidentą bus vykdomas laidiniu telefonu, mobiliuoju telefonu, internetinio ryšio kanalais

1.4. PLANE VARTOJAMOS SĄVOKOS IR SANTRUMPOS

Ūkio subjektas – Lietuvos Respublikos įsteigta įmonė, įstaiga ar organizacija, kuri įstatymų nustatyta tvarka verčiasi komercine, ūkine, finansine, profesine veikla.

Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų, visų ūkio subjektų, visuomeninių organizacijų bei gyventojų pasirengimą ekstremaliai situacijai, veiksmus jai susidarius ir padarinių šalinimą, visų valstybės išteklių panaudojimą gyventojams išgyventi, šalies ūkio gyvybingumui palaikyti, turtui ir aplinkai nuo susidariusios ekstremalios situacijos poveikio apsaugoti, aktyviai šiuose procesuose dalyvaujant piliečiams.

Avarija – netikėtas įvykis, sukėlęs sprogimą, gaisrą, statinių visišką ar dalinį sugriovimą, technologinio proceso nuostolingą sutrikimą, sunkų grupinį nelaimingą atsitikimą, pavojingų medžiagų išsivertimą į aplinką, kai padaroma žala įmonėms ar aplinkai įvykio vietoje ar už jo ribų.

Prevenција – kryptingai vykdoma pasirengimo ekstremalioms situacijoms priemonių visuma, kad iš anksto pasirengus būtų išvengta ekstremalios situacijos arba mažėtų galimybė jai kilti, o susidarius ekstremaliai situacijai būtų mažiau pakenkta įmonėms, turtui bei aplinkai.

Civilinės saugos pratybos – kompleksinis valstybės ir savivaldybių, ūkio subjektų, civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgų ir gyventojų mokymas, kurio metu sudarius tariamas ekstremalias situacijas tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti įmonių ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo bei ekstremalios situacijos padarinių šalinimo darbu.

Ekstremalusis įvykis – nustatytus kriterijus atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs gamtinis, techninis, ekologinis ar socialinis įvykis, kuris kelia pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, jų socialinėms sąlygoms, turtui ir (ar) aplinkai.

Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

Ekstremaliojo įvykio kriterijai – stebėjimais ir skaičiavimais nustatyti arba tarptautinėje praktikoje naudojami fiziniai, cheminiai, geografiniai, medicininiai, socialiniai ar kiti įvykio mastą, padarinius ar faktą apibūdinantys dydžiai arba aplinkybės (kritinės ribos), kuriuos atitinkantis, pasiekęs ar viršijęs įvykis laikomas ekstremaliuoju.

Gelbėjimo darbai – veiksmai, kuriais įvykių, ekstremaliųjų įvykių ar ekstremaliųjų situacijų metu siekiama išgelbėti gyventojų gyvybes, sveikatą ir turtą suteikti jiems pirmąją medicinos pagalbą ir (ar) nugabenti juos į sveikatos priežiūros įstaigas, taip pat apsaugoti aplinką.

Gyventojų evakavimas – dėl grėšiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos organizuotas gyventojų perkėlimas iš teritorijų, kuriose pavojinga gyventi ir dirbti, į kitas teritorijas, laikinai suteikiant jiems gyvenamąsias patalpas.

Pavojingoji medžiaga – medžiaga, mišinys ar preparatas, nurodytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytame sąraše arba atitinkantis nustatytus kriterijus ir esantis žaliavų, gaminių, šalutinių produktų, liekanų ar tarpinių produktų pavidalo, įskaitant medžiagas, kurios gali susidaryti kilus avarijai.

Atominės elektrinės avarija – atominės elektrinės veikimo sutrikimas, dėl kurio į

aplinką išmetamos radioaktyviosios medžiagos, o padidėjęs jonizuojančios spinduliuotės lygis viršija normatyvinių dokumentų nustatytus lygius.

Radiacinės apsaugos priemonės – administracinių, techninių, sanitarijos ir higienos bei kt. specialiais normatyvais apibrėžtų mokslinių ir praktinių veiksmų visuma, kurių paskirtis – apriboti aplinkos taršą radioaktyviosiomis medžiagomis bei įmonių apšvitą iki galima mažų, visuomenei priimtinių aktyvumo lygių, atitinkančių normatyvais patvirtintuosius.

Radioaktyvioji tarša – bet kurios medžiagos paviršiaus ir aplinkos, bei žmogaus užterštumas radioaktyviosiomis medžiagomis. Žmogaus radioaktyvusis užterštumas – išorinis odos užterštumas ir vidinis užteršimas.

Dezinfekcija – patogeninių mikroorganizmų pašalinimas iš aplinkos nuo daiktų, konstrukcijų, įrengimų, transporto priemonių, kitų paviršių ir jų sunaikinimas naudojant specialius metodus bei priemones.

2. GRESIANTYS ĮVYKIAI

Ekstremaliosios situacijos Centre gali kilti dėl ekstremaliųjų įvykių patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų patvirtinimo“. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimo Nr. 988 redakcija.

Bet kokia nevaldoma ekstremalioji situacija gali ne tik padaryti didelių materialinių nuostolių centrui, bet ir turėti skaudžių pasekmių su jos veikla susijusiems žmonėms. Todėl būtina žinoti, kokie pavojai egzistuoja, kas atsitiktų, jei susiklostytų atitinkama situacija, kaip elgtis, kad būtų galima maksimaliai apsaugoti.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 988 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 9 d. nutarimo Nr. 241 „Dėl ekstremaliųjų įvykių kriterijų patvirtinimo“ pakeitimo, (Žin., 2011, Nr. 107-5059) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“, (Žin., 2011, Nr. 141-6642), ekstremalieji įvykiai detalizuoti ir jiems vertinti suteikti kriterijai.

Vadovaujantis šiais dokumentais ir juose pateiktomis ekstremaliųjų situacijų bei įvykių apibrėžimų nuostatomis bei ekstremaliųjų įvykių vertinimo kriterijais šiame skyriuje nagrinėjami pavojai, kurie gali būti ekstremaliųjų situacijų ir įvykių priežastimis ir kelti grėsmę Centro darbuotojams ir mokiniam, Centro funkcionalumui bei turtui.

2.1. EKSTREMALIŪJŲ ĮVYKIŲ POBŪDŽIAI

Ekstremalieji įvykiai, kurie galėtų sukelti Lietuvos Respublikoje valstybės lygio ekstremaliąsias situacijas, yra šie:

- Gamtinio pobūdžio – geologinis ir hidrometeorologinis (stichiniai, katastrofiniai meteorologiniai ir stichiniai, katastrofiniai hidrologiniai reiškiniai) reiškinys, įvykis, susijęs su ledo lytimis, ledų sangrūdomis, ledo laukais; žmonių ligos, vabzdžių antplūdis, gyvūnų ligos, augalų ligos ir kenkėjai, žuvų dusimas, laukinių žvėrių ir paukščių badas;
- Techninio pobūdžio – transporto įvykiai, susiję su jūros ar vidaus vandenų laivo naudojimu, aviacija, geležinkelių transporto ir automobilių kelių eismu ir įvykiais, vežant pavojingą krovinį; įvykiai pramonėje ir energetikos sistemoje, hidrotechnikos statinio, komunalinių sistemų avarija ir ryšių paslaugų teikimo vartotojams sutrikimas;
- Ekologinio pobūdžio – aplinkos oro ir vandens užterštumas; dirvožemio, grunto užterštumas arba kitoks jam padarytas poveikis; tarša branduolinėmis ir (ar) radioaktyviosiomis medžiagomis ir naftos produktais;
- Socialinio pobūdžio – masinės riaušės ir neramumai, teroro aktai, įkaitų paėmimai;
- Kiti ekstremalieji įvykiai – žmonių sveikatos sutrikimai, panika, traumos, mirties atvejai dėl užsikrėtimo, apsinuodijimo ar fizinio poveikio, gaisro keliamas pavojus, užsidegimo ar degimo grėsmė, pavojingas radinys, pavojus sunaikinti kultūros vertybę arba kultūros vertybės sunaikinimas; įvykis, keliantis pavojų saugomiems asmenims, saugomam objektui, Lietuvos Respublikos vadovybės rezidencijoms;
- Kitas įvykis, dėl kurio gali susidaryti arba susidaro ekstremalioji situacija.

2.2. BENDRAS RIZIKOS LYGIS IR GALIMI ĮVYKIAI PRIORITETO TVARKA

Pagal geografinę padėtį, transporto ir kitų komunikacijų tinkle, klimatinės ir kitas sąlygas, avarijų katastrofų, gaivalinių nelaimių tikimybė analizės pagrindu 1 lentelėje pateikti prognozuojamų ekstremaliųjų įvykių tikimybės rizikos lygio vertinimo rezultatai.

1 lentelė

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Galimo pavojaus tikimybės (T) įvertinimas balais	Galimų padarinių (poveikio) (P) įvertinimas balais			Rizikos lygio (R) nustatymas			Bendras rizikos lygis (R) R=R1+ R2+R3
			Galimi padariniai (poveikis) gyventojų gyvybei ir sveikatai (P1)	Galimi padariniai (poveikis) turtui ir aplinkai (P2)	Galimi padariniai (poveikis) veiklos tęstinumui (P3)	Galimo pavojaus rizikos gyventojų gyvybei ir sveikatai lygis (R1) R1=TxP1	Galimo pavojaus rizikos turtui ir aplinkai lygis (R2) R2=TxP2	Galimo pavojaus rizikos būtiniausioms gyvenimo (veiklos) sąlygoms lygis (R3) R3=TxP3	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pavojai, kurie gali kilti Centre									
1.	Gaisras, sproginimas	4	3	4	3	12 <i>didelis</i>	16 <i>didelis</i>	12 <i>didelis</i>	40 <i>Didelė rizika</i>
2.	Pavojingos ar ypač pavojingos žmonių užkrečiamos ligos protrūkis ar epidemija	3	1	1	4	3 <i>priimtinas</i>	3 <i>priimtinas</i>	12 <i>didelis</i>	18 <i>Didelė rizika</i>
3.	Ugdymo Centro darbuotojų streikas (streikuoja daugiau kaip 50 proc. visų darbuotojų)	3	1	1	4	3 <i>priimtinas</i>	3 <i>priimtinas</i>	12 <i>didelis</i>	18 <i>Didelė rizika</i>
Pavojai, kurie gali kilti už Centro ribų									
4.	Labai smarkus vėjas, uraganas	4	2	2	3	8 <i>vidutinis</i>	8 <i>vidutinis</i>	12 <i>didelis</i>	28 <i>Didelė rizika</i>

3. PERSPĖJIMO IR INFORMAVIMO APIE GRESIANTĮ AR SUSIDARIUSĮ ĮVYKĮ ORGANIZAVIMAS

Perspėjimo ir informavimo tikslas - perspėti darbuotojus apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį, informuoti apie galimus padarinius bei pateikti savisaugos rekomendacijas.

Už perspėjimą atsako direktorius pavaduotojas ūkiui ir asmuo, atsakingas už ryšius ir informavimą.

Už informacijos perdavimą atsakingo asmens veiksmai gresiant ar susidarius įvykiui ir numatomos perspėjimo ir informavimo priemonės:

- įvertina susidariusią ekstremalią situaciją, jos pavojingumo laipsnį darbuotojams, turtui ir aplinkai;

- praneša Centro direktoriui, darbuotojams, mokiniams ir lankytojams apie susidariusią ekstremalią situaciją. Centro direktorius informuojamas telefonu arba elektroniniu laišku, prioritetą teikiant telefonui. Direktorių informuoja asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą. Centro darbuotojai ir lankytojai informuojami gaisrine signalizacija. Už gaisrinės signalizacijos įjungimą ekstremalios situacijos metu atsakingas direktoriaus pavaduotojas ūkiui arba darbuotojas, esantis arčiausiai ekstremalios situacijos pavojaus židinio, jei direktoriaus pavaduotojo ūkiui netoli pavojaus židinio nėra. Gaisrinės signalizacijos įjungimo taškai numatyti Centro evakuacijos planuose (4 priedas). Nurodyta darbuotojų ir Centro lankytojų informavimo apie susidariusią ekstremalią situaciją tvarka taikoma darbo metu, poilsio ir švenčių dienomis, taip pat ne darbo valandomis. Poilsio ir švenčių dienomis, taip pat ne darbo valandomis informacijos perdavimo funkcijas atlieka sargas-būdėtojas, esantis arčiausiai ekstremalios situacijos pavojaus židinio. Iš viso centre dirba 5 sargai-budėtojai.

- praneša specialiosioms tarnyboms, valstybinės priežiūros institucijoms ir savivaldybės institucijoms apie susidariusią ekstremalią situaciją. Specialiąsias tarnybas, valstybės priežiūros institucijas ir savivaldybės institucijas apie susidariusią ekstremalią situaciją informuoja asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą. **Direktoriaus kabineto tel. (8 5)248 4100.**

Perspėjimo ir informavimo apie gresiantį ar susidariusį įvykį organizavimas taip pat numatomas perspėjimo apie ekstremalią situaciją ar ekstremalų įvykį schemeje (8 priedas).

4. KEITIMOSI INFORMACIJA APIE ĮVYKĮ TVARKA

Centro direktorius arba direktorius pavaduotojas ūkiui, gavęs informaciją, nedelsdamas įvertina informacijos svarbą, ją patikrina, susistemina ir perduoda trumpą įvykio, gresiančio ar įvykusio ekstremaliojo įvykio, gresiančios ar susidariusios ekstremaliosios situacijos apibūdinimą (laiką, adresą, objektą, informacijos šaltinį, priežastis, prognozę), priimtus sprendimus, planuojamus ar atliktus pirminius veiksmus, vadovo pareigas, vardą, pavardę, telefonų numerius (2 priedas) asmeniui, atsakingam už informacijos perdavimą. Asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą, susistemintą informaciją apie ekstremaliąją situaciją perduoda:

- Bendrajam pagalbos centrui - 112.
- Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui tel. (8 5) 211 2610, trump. tel. 2610.

Keitimosi informacija tvarka taikoma darbo laiku, švenčių ir poilsio dienomis, ne darbo valandomis. Informacija suinteresuotoms institucijoms perduodama mobiliojo ryšio priemonėmis.

Už informacijos apie ekstremaliąją situaciją surinkimą, susistemimą ir perdavimą atsakingoms institucijoms ir tarnyboms švenčių ir poilsio dienomis, taip pat ne darbo valandomis atsakingas sargas-budėtojas, esantis arčiausiai ekstremalios situacijos pavojaus židinio. Švenčių ir poilsio dienomis, taip pat ne darbo valandomis sargas-budėtojas, esantis arčiausiai ekstremalios situacijos pavojaus židinio, surinktą ir susistemintą informaciją taip pat perduoda ir Centro direktoriui arba direktoriaus pavaduotojui ūkiui.

Gautą informaciją ir rekomendacijas iš operatyvinių pagalbos tarnybų ir kitų įgaliotų institucijų priima asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą, ir perduoda ją Centro direktoriui.

Keitimosi apie įvykį schema pateikiama 2 priede.

Teikiant pranešimą, atsižvelgiant į ekstremalaus įvykio ar ekstremalios situacijos pobūdį, nurodoma:

- Kas, kada ir kur įvyko (susidarė situacija), kas yra pateiktos informacijos šaltinis;
- Trumpas situacijos (įvykio) apibūdinimas;
- Ekstremaliosios situacijos (įvykio) pavadinimas, apibūdinimas, kriterijų dydis ir reikšmė;
- Tarnybos, esančios ekstremaliosios situacijos (įvykio) vietoje;
- Nukentėjusių, hospitalizuotų ir žuvusių žmonių skaičius (žuvusiųjų vardai, pavardės, gimimo metai);
- Ekspertai, esantys įvykio vietoje;
- Veiksniai, kurie gali pabloginti padėtį, galimi reagavimo veiksmai;
- Veiksmai ir priemonės, vykdytos darbuotojams ir mokiniams ir kitiems darbuotojams apsaugoti.

4.1. PRANEŠIMŲ PRIĖMIMAS

Pranešimus Vilniaus miesto savivaldybės administracijoje priima ir pranešimų apie įvykius registracijos žurnale registruoja Civilinės saugos skyriaus budintysis ryšininkas operatorius. Informaciją priėmęs budintysis ryšininkas operatorius nedelsdamas informuoja Civilinės saugos skyriaus vedėją, o vedėjas – Administracijos direktorių ir Civilinės saugos ir viešosios tvarkos departamento direktorių.

Civilinės saugos skyriaus budintysis ryšininkas operatorius, gavęs pranešimą, informuoja atitinkamas institucijas, kurioms pagal kompetenciją reikalinga informacija apie ekstremaliąją situaciją ar ekstremalųjį įvykį.

Informaciją apie Savivaldybės teritorijoje įvykusias ekstremaliąsias situacijas ar ekstremaliuosius įvykius Civilinės saugos skyrius nustatyta tvarka teikia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Civilinės saugos valdybos Situacijų koordinavimo skyriui.

5. CENTRO APSAUGA GRESIANT AR SUSIDARIUS ĮVYKIUI

5.1. CENTRO DARBUOTOJŲ, MOKINIŲ IR LANKYTOJŲ EVAKAVIMO TVARKA

Centro evakavimo tikslas - apsaugoti Centro darbuotojus, mokinius ir svečius nuo kenksmingų faktorių poveikio, iškeldinant juos iš patalpų.

Evakavimas organizuojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimu Nr. 1502 „Dėl gyventojų evakavimo organizavimo tvarkos patvirtinimo“.

Centro darbuotojų ir mokinių evakavimo organizavimas:

- už Centro darbuotojų ir mokinių evakavimą atsakingas Centro direktorius. Jeigu evakuacijos mastai dideli (gamtinio, ekologinio ekstremalaus įvykio atveju), evakavimą gali koordinuoti savivaldybės ESK.

Evakuacijos tvarka - tai visuma apibrėžtų priemonių ir veiksmų, kurių būtina imtis, siekiant apsaugoti darbuotojų ir mokinių sveikatą ir gyvybę, turto apsaugą.

Evakuacijos paskirtis - koordinuoti darbuotojų ir mokinių, turto evakuaciją ekstremalių įvykių (situacijų) atvejais, kad evakuacija vyktų tvarkingai, be sumaišties pagal nustatytą tvarką.

Veiksmai Centro bendruomenės evakavimo ir pasiruošimo metu:

Centro ir turto evakavimui įkurta evakuacijos koordinavimo grupė (6 priedas). Pagrindinė jos funkcija - vykdyti ir kontroliuoti evakuaciją, palaikyti ryšį su savivaldybės gyventojų evakavimo komisijomis. Evakavimo koordinavimo grupei vadovauja Centro direktorius.

Centro evakuacijos koordinavimo grupė:

- nedelsdama perspėja darbuotojus ir mokinius apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją situaciją (naudojama gaisrinė signalizacija), išjungia elektros energijos tiekimą;
- iškviečia ugniagesius gelbėtojus telefonu 112;
- vykdo Centro darbuotojų ir mokinių evakavimą.

Centre yra saugūs, tvarkingi ir laisvi evakuaciniai išėjimų keliai. Iš kiekvieno Centro pastato aukšto yra du, atitolę vienas nuo kito, evakuaciniai išėjimai (7 priedas). Pagrindinis evakuacijos kelias - laiptinė, tiesioginiai evakuacijos keliai koridoriai. Ant evakuacinių išėjimų durų yra žalios spalvos nurodomieji ženklai „išėjimas“, rodantys išėjimo kryptį. Visuose aukštuose gerai matomoje vietoje kabo žmonių evakuacijos planai (4 priedas).

Už mokinių evakuaciją atsakingi klasių (grupių) vadovai/auklėtojai/pedagogai. Jie skubiai eina su mokiniais evakuaciniais išėjimais iš Centro patalpų. Jei visi evakuacijos keliai vienodai saugūs - nematyti nei ugnies, nei dūmų - eina per artimiausią evakuacinį išėjimą. Jei reikia eiti per uždūmintą patalpą - eina pasilenkus po dūmais, prisidengus veidą, arba šliaužia. Klasių (grupių) vadovai/auklėtojai/pedagogai su mokiniais buriuojasi grupėmis Centro centriniame take prie akmenų juostos. Centro pedagogai, suskaičiavę susirinkusius mokinius, informuoja apie tai Centro direktorių (evakuacijos koordinavimo grupės vadovą). Centro darbuotojai išeina iš pastato ir eina į susirinkimo vietą centriniame take prie Ateities g. šaligatvio.

Esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms lauke, jei yra galimybė, Centro darbuotojai ir mokiniai aprūpinami lietpalčiais, kitomis parankinėmis priemonėmis, šaltuoju metų laiku Centro darbuotojai ir mokiniai įspėjami, kad apsirengtų šilčiau prieš palikdami Centro patalpas.

Baigus evakuaciją, organizuojama evakuotų žmonių registracija. Registruojami visi evakuoti ir neevakuoti žmonės, kurie tą dieną buvo Centro pastate.

Evakavus žmones iš Centro pastato, organizuojama grupė materialiams Centro ištekliams gelbėti, jei grįžimas į Centro pastatą nekelia pavojaus žmonių gyvybei ir sveikatai.

Evakuotų darbuotojų grįžimas į nuolatinės darbo vietas:

- sprendimą dėl evakuotųjų grįžimo į nuolatinės vietas priima Centro direktorius. Darbuotojų grįžimą koordinuoja direktorius, vykdo – Centro evakavimo grupės nariai. Į patalpas galima sugrįžti tik Centro direktoriui ar atvykusiems ugniagesiams gelbėtojams leidus.

Pirmosios pagalbos teikimo Centro darbuotojams, nukentėjusiems per įvykį:

- darbuotojams keliami reikalavimai, kad kasdieniniame darbo režime ar ekstremalaus įvykio atveju būtų pasirengę suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems žmonėms.

- pirmoji pagalba teikiama iki GMP atvykimo. Pagalbos suteikimui Centro medicinos punkto poste yra pirmosios medicininės pagalbos priemonės ir vaistai. Asmenys, pasirengę suteikti pirmąją pagalbą po evakuacijos galimai nukentėjusiems, evakuacijos metu pasiima kartu pirmosios pagalbos rinkinį.

5.2. KOLEKTYVINĖS APSAUGOS STATINIAI, PRIEMONĖS IR JŲ PANAUDOJIMO GALIMYBĖS

Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras yra sudaręs bendradarbiavimo sutartį su netoliese jų esančia Vilniaus „Ateities“ mokykla. Šia sutartimi Vilniaus „Ateities“ mokykla įsipareigoja laikinai suteikti prieglobstį iš Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo Centro evakuotiems darbuotojams ir moksleiviams, jų patalpose ar teritorijoje įvykus ekstremaliajam įvykiui ar susiklosčius ekstremaliajai situacijai. Kolektyvinės apsaugos statinių Centras neturi. Darbuotojų, mokinių ir lankytojų apsaugai ekstremalių situacijų atvejais numatoma panaudoti centrinio pastato rūšiai papildomai juos užsandarinus. Už patalpų sandarinimo darbų organizavimą ir reikiamų materialinių išteklių sandarinimo darbams sutelkimą atsakingi pastatų ir statinių priežiūros darbininkai.

6. GRESIANČIŲ AR ĮVYKUSIŲ ĮVYKIŲ LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO, GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

6.1 CIVILINĖS SAUGOS SIGNALŲ PANAUDOJIMO TVARKA

Centro darbuotojai informuojami tiesiogiai, telefonu ar kompiuterinėmis priemonėmis. Siekiant supaprastinti ir paspartinti pranešimo apie susidariusias ekstremalias situacijas perdavimą, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM direktoriaus 2015 m. rugpjūčio 27 d. įsakymu Nr. 1–244 patvirtintus civilinės saugos signalus.

Visų Centro darbuotojų pareiga – gerai juos žinoti ir mokėti veikti išgirdus atitinkamą signalą.

Iš viso patvirtinti 8 civilinės saugos signalai:

„Dėmesio Visiems“

Išpėjamasis pulsuojančio 3 min. trukmės kaukimo garsinis signalas skelbiamas gyventojams apie artėjančios ar susidariusios ekstremalios situacijos grėsmę perspėti perspėjimo sistemos patikrinimo ar pratybų metu. Išgirdę jį gyventojai privalo įjungti radiją ar televizorių ir išklausti informaciją apie rekomendacijas. Griežtai vykdyti rekomendacijas.

„Cheminis pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, išpėjantis apie realų ar gresiantį cheminės taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išpėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Radiacinis pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, išpėjantis apie realų ar gresiantį radioaktyviosios taršos pavojų atitinkamoje teritorijoje. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išpėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Katastrofinis užtvindymas“

Balsu skelbiamas signalas, išpėjantis apie realų ar gresiantį katastrofinio užtvindymo pavojų. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išpėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Potvynio pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, išpėjantis apie gresiančią potvynio grėsmę dėl polaidžio ar intensyvių liūčių pakilus upėse vandens lygiui iki pavojingos ribos. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo išpėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Uragano pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį, galintį sukelti ekstremaliąją situaciją. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Oro pavojus“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie tiesioginę priešo užpuolimo grėsmę. Šis signalas skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybinės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, nacionalinius, regioninius ir vietinius transliuotojus.

„Perspėjimo sistemos patikrinimas“

Balsu skelbiamas signalas, įspėjantis apie vykdomą perspėjimo sistemos patikrinimą. Šis signalas skelbiamas taip pat ir kai įvyksta nesankcionuotas sirenų įjungimas. Jis skelbiamas ne vėliau kaip 3 min. nuo įspėjamojo garsinio signalo perdavimo pradžios per valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų ūkio subjektų garsines avarinio signalizavimo sistemas, elektronines sirenas, regioninius ir vietinius transliuotojus.

6.2. NUMATYTŲ GALIMŲ PAVOJŲ, KURIŲ RIZIKOS LYGIS PO ATLIKTOS GALIMŲ PAVOJŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ RIZIKOS ANALIZĖS NUSTATYTAS DIDELIS, LIKVIDAVIMO IR JŲ PADARINIŲ ŠALINIMO ORGANIZAVIMAS IR KOORDINAVIMAS

Atsitikus ekstremaliam įvykiui, veiksmų koordinavimą ir pagrindinius atliekamus veiksmus nurodo Centro direktorius. Jis savo ruožtu gali pasitelkti įstaigos darbuotoją atsakingą už civilinę saugą.

Eil. Nr.	Galimas pavojus	Rizikos lygis (R)	Įvykio likvidavimo ir jų padarinių šalinimo organizavimas ir
1.	Gaisras, sprogimas	40	1) Įvykio įvertinimas (ar kilęs pavojus yra išplitęs, ir kelia pavojų žmonėms, turtui ir aplinkai). 2) Jei pavojaus mastas didelis, skelbiama žmonių evakuacija ir informuojamas bendrasis pagalbos centras. 3) Gaisro gesinimas pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis. 4) Turto apsauga.
2.	Labai smarkus vėjas, uraganas	28	1) Atsižvelgiant į informaciją pateikiamą per visuomenės informavimo priemones, stabdomas įstaigos darbas.

3.	Pavojinga, ar ypač pavojinga liga (epidemija)	18	1) Atsižvelgiant į informaciją pateikiamą per visuomenės informavimo priemones, stabdomas įstaigos darbas.
4.	Centro darbuotojų streikas (streikuoja daugiau kaip 50 proc. visų darbuotojų)	18	1) Nustatomas mažiausias galimas darbuotojų sakičius veiklos testinumui užtikrinti. 2) Stabdomas Centro darbas.

6.3. CENTRO DIREKTORIAUS AR JO ĮGALIOTO ASMENS VEIKSMAI, ORGANIZUOJANT IR KOORDINUOJANT GELBĖJIMO DARBUS EKSTREMALŪJŲ ĮVYKIŲ METU IR JO PRIIMTŲ SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMAS

Centro direktoriaus atsako už civilinės saugos parengtį vadovaujame objekte.

Įvykus incidentui Centro teritorijoje ar susidarius kitam pavojui, kada yra keliama grėsmė mokytojams, mokiniams, kitiems darbuotojams ir aplinkiniams, gimnazijos direktoriaus:

- nedelsiant praneša apie incidentą BPC tel. 112;
- informuoja apie incidentą Civilinės saugos skyriaus vedėją Sandra Norbutaitę tel. (8 5)211 2217 sandra.norbutaite@vilnius.lt
- nuolat analizuoja situaciją ir koordinuoja mokytojų, mokinių ir kitų darbuotojų veiksmus;
- į incidento vietą atvykus PGT padalinio pajėgoms vykdo gelbėjimo darbų vadovo nurodymus.

Darbuotojų veiksmai:

- išklauso informaciją ir vykdo direktoriaus rekomendacijas;
- evakuojasi iš pavojingos zonos pagal Centro direktoriaus ir evakavimo vadovo pateikiamus nurodymus.

Atsitikus ekstremaliajam įvikiui, veiksmų kordinavimą ir pagrindinius atliekamus veiksmus nurodo įstaigos direktorius.

6.4. CENTRO DIREKTORIAUS IR DARBUOTOJŲ VEIKSMAI, ĮVYKUS BENDRO POBŪDŽIO NELAIMEI

GAISRO ATVEJU

Gaisras - sudėtingas fizikinis bei cheminis reiškinys, kuris dažnai padaro materialinių nuostolių, sukelia grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai. Gaisrų gesinimas - aktyvūs veiksmai, kuriais siekiama išgelbėti darbuotojus, turtą bei užgesinti gaisrą.

Ugnis yra medžiagų oksidavimosi procesas, kurio metu išsiskiria energija, dažniausiai karščio pavidalu. Pagrindiniai rizikos faktoriai gaisro metu yra dūmų ir toksinių degimo produktų pasklidimas. Ugnies sklidimo ir gaisro vystymosi greitis priklauso nuo daugelio faktorių: medžiagų degimo ir degimo metu išskiriamos energijos kiekio, medžiagų fizinės formos (kieta, dujinė, skysta), deguonies kiekio gaisro vietoje.

Atsižvelgiant į gaisrų mastą (tik Centro pastate ar visoje Centro teritorijoje), taikomos tokios apsaugos priemonės:

- pranešimas Bendrajam pagalbos centrui (tel. 112) ir operatyvaus valdymo skyriui (tel. (8 5) 271 6007). Praneša darbuotojas atsakingas už informacijos perdavimą;
- gaisro židinio nustatymas;
- Centro direktoriaus ir kitų pastate esančių žmonių informavimas apie kilusį gaisrą;
- elektros energijos tiekimo išjungimas;
- žmonių evakavimas iš pavojingos zonos, remiantis Centro ekstremalių situacijų valdymo plane pateikta darbuotojų ir lankytojų evakavimo tvarka ir sutelkimas ekstremalių situacijų valdymo plane numatytoje susirinkimo vietoje;
- kvėpavimo organų ir odos apsauga parankinėmis priemonėmis (drėgnais audeklais ir kt. priemonėmis);
- esant galimybei, Centro materialinių išteklių gelbėjimas;
- evakuotų ir neevakuotų žmonių registravimas;
- esant nepalankioms meteorologinėms sąlygoms, evakuotų žmonių aprūpinimas lietpalčiais ir kitomis parankinėmis priemonėmis;
- pirmosios medicinos pagalbos suteikimas nukentėjusiesiems;
- žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas;
- pirminių gaisrų gesinimo priemonių panaudojimas gaisro metu. Gesinti pradama nedelsiant, tik pastebėjus gaisrą. Gesina visi darbuotojai, kurie neužimti žmonių, materialinių vertybių evakavimu. Naudojamos visos pirminės gaisro gesinimo priemonės, esančios pirminės sveikatos priežiūros centre.
- asmenų, atsakingų už darbuotojų, gesinančių gaisrą, apsaugą nuo galimos patalpų griūties, krentančių nuolaužų, apsinuodijimų, skyrimas;
- atvykusių ugniagesių nukreipimas link gaisro židinio ir artimiausio vandens šaltinio, neevakuotų asmenų galimos buvimo vietos nurodymas;
- sąlygų ugniagesiams naudotis Centro vandens tiekimo sistemomis, gamtiniais ištekliais, gaisro gesinimo, transporto, ryšio priemonėmis bei kitais gaisro gesinimui ar jo organizavimui būtiniais daiktais sudarymas;
- griežtas priešgaisrinės apsaugos reikalavimų vykdymas.

SPROGIMO ATVEJU

Sprogimas - procesas, kada staigiai besiplečiant karštomis dujoms, medžiagos yra išmetamos į skirtingas puses. Sprogimus galima suskirstyti į du pagrindinius tipus, priklausomai nuo to, kas sąlygojo sproginimą:

- sproginimai, įvykę dėl fizikinių procesų;
- sproginimai, sąlygojami cheminių reakcijų.

Atsižvelgiant į sproginimo galingumą, taikomos tokios apsaugos priemonės:

- pranešimas Bendrajam pagalbos centrui (tel. 112) ir operatyvaus valdymo skyriui (tel. (8 5) 271 6007). Praneša darbuotojas atsakingas už informacijos perdavimą;
- sproginimo židinio nustatymas;
- Centro direktoriaus ir kitų pastate esančių žmonių informavimas apie sproginimą;
- žmonių evakuavimas iš pavojingos zonos remiantis pateikta Centro ekstremalių situacijų valdymo plano darbuotojų ir lankytojų evakuavimo tvarka ir sutelkimas ekstremalių situacijų valdymo plane numatytoje susirinkimo vietoje;
- sproginimo vietos aptvėrimas, jei tai nekelia pavojaus žmogaus sveikatai ar gyvybei;
- esant galimybei, Centro materialinių išteklių gelbėjimas;
- evakuotų ir neevakuotų žmonių registravimas;
- pirmosios medicinos pagalbos nukentėjusiesiems suteikimas;
- žmonių patekimo į pavojingą zoną apribojimas;
- kilus gaisrui dėl sproginimo, veiksmų, numatytų gaisro atveju, atlikimas.

LABAI SMARKIOS AUDROS, VIESULO, ŠKVALO ATVEJU

Rengiantis labai smarkiai audrai, viesului, škvalui:

- nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą;
- perspėti Centro darbuotojus ir mokinius apie artėjantį hidrometeorologinį reiškinį ir informuoti, kokie darbai turi būti atlikti;
- sutvirtinti silpnus pastatus, statinius (darbuotojas atsakingas už gaisrinę saugą);
- automobilių nelaikyti po medžiais ar šalia lengvų konstrukcijų statinių (darbuotojas atsakingas už gaisrinę saugą);
- sandariai uždaryti pastatų langus, duris, stoglangius ir kitas angas;
- paruošti priedangą ir patalpas laikinai žmonių apsaugai;
- parengti techniką, įrangą gelbėjimo darbams atlikti;
- išjungti elektrą (darbuotojas atsakingas už gaisrinę saugą) ir vandenį.

Prasidėjus labai smarkiai audrai, viesului, škvalui, rekomenduojama:

- būti uždarų patalpų viduje, toliau nuo langų. Langus geriausia uždengti sunkaus audinio apdangalais;
- žiemą, sutrikus šildymo sistemai, šilumą patalpose išsaugoti uždengus langus ir duris apdangalais;
- evakuoti darbuotojus ir mokinius į saugias patalpas;
- organizuoti budėjimą Centre;
- skubiai uždaryti langus ir duris (darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą);

- nesėdėti arti langų (darbuotojas, atsakingas už priešgaisrinę saugą).

PAVOJINGOS AR YPAČ PAVOJINGOS UŽKREČIAMOS LIGOS ATVEJU

Lietuvos medikai užkrečiamąsias (infekcines) ligas skirsto į 5 grupes:

- 1) užkrečiamosios kraujo ir invazinės ligos (riketsiozės, dėmėtoji šiltinė, geltonoji karštligė, grįžtamoji šiltinė, maliarija ir kt.);
- 2) zooantroponozės (ligos, kurių užkrato šaltinis – įvairūs gyvūnai. Tai maras juodligė, pasiutligė, leptospirozė, pseudotuberkuliozė, jersiniozė ir kt.);
- 3) kūno dangų ligos (stabiligė, rožė, sepsis ir kt.);
- 4) kvėpavimo takų ligos (gripas, difterija, raupai, poliomielitas);
- 5) užkrečiamosios žarnyno ir parazitinės ligos (vidurių šiltinė, paratifas, salmoneliozė, botulizmas, cholera, šigeliozė, dizenterija, trichineliozė ir kt.).

Darbuotojų veiksmai:

- apie įvykį pranešti Bendrajam pagalbos centrui (tel. 112) ir Vilniaus miesto visuomenės sveikatos centrui (tel.: (8 5) 212 4098). Praneša darbuotojas, atsakingas už informacijos perdavimą;
- nedelsiant sukviesti atsakingų darbuotojų už gelbėjimo darbų organizavimą ekstremalios situacijos atveju pasitarimą;
- skubiai izoliuoti galimai užsikrėtusius darbuotojus ar mokinius atskirose palatose kol atvyks greitoji pagalba ar Vilniaus miesto visuomenės sveikatos Centro specialistai;
- apie galimai užsikrėtusius darbuotojus ar mokinius informuoti Centro direktorių ar direktoriaus pavaduotoją ūkiui ir galimai užsikrėtusių artimuosius. Už Centro direktoriaus ar direktoriaus pavaduotojo ūkiui ir galimai užsikrėtusių artimųjų informavimą atsakingas asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą;
- nenutraukiamai stebėti galimai užsikrėtusių darbuotojų ar mokinių būklę;
- esant vienoje patalpoje su galimai užsikrėtusiais, dėvėti vienkartinės kaukes;
- vykdyti greitosios pagalbos medikų ar Vilniaus miesto visuomenės sveikatos centro specialistų nurodymus, suteikti reikiamas priemones galimai užsikrėtusių patikrinimui, pervežimui į gydymo įstaigą;
- atvykus greitajai pagalbai ar Vilniaus miesto visuomenės sveikatos centro specialistams, organizuoti likusių centro darbuotojų ir mokinių medicininį patikrinimą;
- atsilaisvinus patalpoms, kuriose buvo izoliuoti galimai užsikrėtę darbuotojai ar mokiniai, jas išvėdinti;
- iširti Centre ruošiamą maistą.

UGDYMO CENTRO DARBUOTOJŲ STREIKO ATVEJU

Streikas Centre gali būti skelbiamas Darbo kodekso (Žin. 2002, Nr. 64-2569) nustatyta tvarka ir pagrindais. Streikas, paskelbtas nesilaikant Darbo kodekse numatytos tvarkos, paskelbiamas neteisėtu Darbo kodekso numatyta tvarka ir negali būti pradėtas, o jau vykstantis streikas turi būti nedelsiant nutrauktas.

Streikas Centre skelbiamas, jeigu šiam sprendimui slapto balsavimu pritarė daugiau kaip pusė Centro darbuotojų

Apie būsimo streiko pradžią darbdavys turi būti įspėtas raštu ne vėliau kaip prieš septynias dienas. Prieš streiką gali būti organizuojamas įspėjamasis streikas. Jis negali trukti ilgiau kaip dvi valandas.

Darbuotojų veiksmai paskelbus streiką:

- informuoti mokinių tėvus ir kitus lankytojus likus 7 dienoms iki numatomo streiko. Informacija apie numatomą streiką iškabinama informaciniuose stenduose;

- streiko dienomis atvykusius mokinius ir kitus lankytojus priimti į Centrą ir užtikrinti normalią veiklą tiek, kiek ji netrukdo teisėtam darbuotojų streikui. Su Centro mokiniais dirba darbuotojai, kurie turi teisę dirbti su Centro mokiniais ir nedalyvauja streike. Kitus lankytojus priima darbuotojai, nedalyvaujantys streike.

- užtikrinti tinkamas darbo sąlygas mokiniams ir darbuotojams, nedalyvaujantiems streike (pasirūpinti patalpomis, kuriose darbas su mokiniais, klientų priėmimas ar kita veikla nebus sutrikdyti vykdomo streiko ir kt.). Už tinkamų darbo sąlygų suteikimą darbuotojams, dirbantiems su mokiniais, priimantiems kitus lankytojus ar vykdantiems kitas jų tiesiogines funkcijas ir nedalyvaujantiems streike, atsakingas Centro direktorius ar jo įgaliotas asmuo.

- palaikyti viešą tvarką streiko metu. Už viešosios tvarkos palaikymą atsakingi Centro administracijos darbuotojai. Atsiradus viešosios tvarkos pažeidimams, kreiptis bendruoju pagalbos telefonu 112 į Vilniaus apskrities vyriausiąją policijos komisariatą;

- kilus neramumams streiko metu, evakuoti mokinius ir kitus lankytojus, darbuotojus artimiausiais evakuacijos keliais iš Centro patalpų į teritoriją, vadovaujantis Centro ekstremalių situacijų valdymo plano darbuotojų ir lankytojų evakavimo tvarka ir evakuacijos planais (4 priedas). Už mokinių evakavimą atsakingi asmenys, tuo metu dirbantys su mokiniais. Už kitų lankytojų evakavimą atsakingi asmenys, tuo metu priimantys lankytojus. Už kitų darbuotojų evakavimą atsakinga Centro administracija ir direktoriaus pavaduotojas ūkiui. Neesant galimybės palikti Centro pastatą, užsirakinti su mokiniais ir kitais lankytojais prieinamose patalpose ir laukti, kol atvyks operatyvinės pagalbos tarnybos.

ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO SUTRIKIMO ATVEJU

Darbuotojų veiksmai:

- nedelsiant išjungti elektros įvadą;

- pranešti apie elektros energijos tiekimo sutrikimą ESO gedimų skyriui (tel. 1802);

- informuoti Centro direktorių ir Centre esančius žmones. Informacija perduodama žodžiu, mobiliojo ryšio priemonėmis ir kt. Informaciją perduoda asmuo, atsakingas už informacijos perdavimą;

- dėl elektros energijos tiekimo sutrikimo sutrikus ir vandens į Centrą tiekimui, apsirūpinti reikiamomis vandens atsargomis iš gretimų vietovėje esančių objektų.

- dėl elektros energijos tiekimo sutrikimo sutrikus ir šilumos į Centrą tiekimui šaltuoju metų laiku, užsandarinti langus ir duris šilumos nepraleidžiančiais audeklais, kitomis turimomis priemonėmis, imtis kitų priemonių, siekiant išlaikyti šilumą patalpose.

6.5. VEIKSMAI KURIAIS SIEKIAMA PALAIKYTI CENTRO VEIKLĄ PO ĮVYKUSIO ĮVYKIO

Avarijos pasekmių likvidavimo darbai. Baigus avarijos likvidavimo darbus, objektas uždaromas, nutraukiant jo veiklą. Atsižvelgiant į poveikio mastą, vykdomi avarijos pasekmių likvidavimo darbai.

Sanitarinio švarinimo organizavimas. Avarijos likvidavimo metu žmonių, kurie vykdė gelbėjimo darbus, sanitarinis švarinimas (taršos šalinimas nuo kūno) atliekamas Centro patalpose, pritaikytose sanitariniam švarinimui. Užteršti drabužiai pakeičiami švariais.

Sanitarinis švarinimas atliekamas asmeniškai ir savarankiškai kiekvieno asmens, dalyvavusio gelbėjimo darbuose, o avarijos metu nukentėjusių žmonių sanitarinį švarinimą atlieka specialiųjų tarnybų darbuotojai, panaudojant pirminės sveikatos priežiūros Centro pateiktas higienos priemones.

Aplinkos atstatymo priemonės. Priklausomai nuo įvykusios avarijos pobūdžio, reikalingos aplinkos atstatymo priemonės, kurių tinkamumą ir tikslingumą apsprendžia Centro direktorius, esant reikalui, konsultuodamasis su atitinkamos srities specialistais.

Veiklos atnaujinimas. Pasibaigus avarinei situacijai Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centre, veiklos atnaujinimui būtina:

- pakeisti pažeistus įrenginius, vamzdynus, pastatų konstrukcijas;
- atstatyti pažeistus elektros, ryšių komunalinius tinklus;
- gauti valstybinės priežiūros institucijų leidimą atnaujinti įstaigos veiklą;
- informuoti valstybines priežiūros institucijas apie Centro veiklos atnaujinimą.

6.6. SAVIVALDYBĖS EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ VALDYMO PLANE NURODYTŲ UŽDUOČIŲ VYKDYMO ORGANIZAVIMAS

Vilniaus miesto savivaldybės ekstremaliųjų situacijų valdymo plane Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centrui užduočių nenumatyta.

7. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Lietuvos aklujų ir silpnaregių ugdymo centro ekstremaliųjų situacijų valdymo plane, Civilinės saugos sistemos pajėgoms ekstremaliųjų situacijų atvejais, papildomų užduočių ir papildomų pajėgų sutelkimo nenumatyta, todėl šis planas su pajėgomis nėra derinamas.